

Kokoustiedot	Aika Paikka	14.10.2024 klo 10.00 – 12.36 Teams-kokous, Satakuntaliiton virasto
Osallistujat Päätöksentekijät		Henkilökohtainen varajäsen (* Lehti Rainer, puh.joht. SDP ( ) Laiho Jari (* Ropo Mikael, varapj. KOK ( ) Tuori Jukka (-) Bergroth-Lampinen Diana SDP (* Vesivalo Rauno (* Grönmark Sanna ETÄ VIHR ( ) Aro Timo (* Holmlund Anne ETÄ KOK ( ) Tuominen Hanna Poistui klo 12.20 § 79 (* Kalliokorpi Sari PS ( ) Peltola Etta (* Kivenmaa Harri SDP ( ) Helander-Nieminen Eija (-) Kujanpää Katri SDP (* Sjöman Miia ETÄ (* Kähkönen Kari ETÄ KOK ( ) Uotila Jarmo (* Laaksonen Jari PS ( ) Riuttamäki Ilkka (* Ollila Helena KESK ( ) Koskiranta Raija (* Pajukoski Jari VAS ( ) Ekroth Susanne (* Uusitalo Mikko ETÄ KESK ( ) Hakala Vilho
Maakuntavaltuuston puheenjohtajat		(* Marttinen Matias, pj. ETÄ KOK poistui klo 11.40 § 77 (* Huhtanen Tapio, I vpj. KESK (* Salomäki Lassi, II vpj. SDP (* Kaunisto Mikko, III vpj. VAS
Muut osallistujat		(* Salonen Kristiina, maakuntajohtaja, <i>esittelijä</i> (* Vesiluoma Timo, aluekehitysjohtaja (* Roslöf Susanna, alueiden käytön johtaja (* Luoma Olli, hallintojohtaja, <i>pöytäkirjanpitäjä</i> (* Oksa Sanna, yhteiskuntasuhdevastaava ETÄ
Käsitellyt asiat		Pykälät 73 - 80
Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty sähköisesti	Puheenjohtaja Pöytäkirjanpitäjä Tarkastajat	Rainer Lehti Olli Luoma Kari Kähkönen Jari Laaksonen
Pöytäkirja yleisesti nähtävänä		Yleisessä tietoverkossa www.satakunta.fi pöytäkirjan allekirjoittamisen jälkeen
		hallintojohtaja Olli Luoma

Otteen oikeaksi todistaa

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Luoma Olli, hallintojohtaja 16.10.2024

76§ VUODEN 2025 TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA 2025-2027

MH 17.6.2024

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnille seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Kuntayhtymissä noudatetaan samoja säännöksiä. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Satakuntaliiton perussopimuksen 24 §:n mukaan taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksien tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Talousarvio ja -suunnitelma tulee käyttötalouden osalta eritellä tehtävittäin. Jäsenkunnille annetaan mahdollisuus tehdä esityksiä liiton toiminnan kehittämiseksi pyytämällä jäsenkuntien kirjalliset lausunnot talousarviosta ja taloussuunnitelmasta.

Toimintaympäristö suunnittelukaudella

Satakunnassa viime vuoden viimeisten 6kk suhdannetilastot näyttävät Satakunnan talouskatsauksen mukaan alavireiseltä. Teollisuuden liikevaihto ja viennin arvo supistuivat huomattavasti. Eniten kärsineitä aloja olivat metsä- ja teknologiateollisuus sekä rakentaminen. Kuitenkin teollisuudessa keskimäärin henkilöstömäärä aleni hyvin vähän. Tämä viittaa suotuisampaan kehitykseen, mitä osin hintojen laskuun pohjautuva liikevaihdon ja viennin arvon roima pudotus antaa ymmärtää.

Kevään 2024 suhdannetilanteen mukaan Suomen talouskasvu jää vaatimattomaksi, mutta teollisuustuotannon odotetaan kääntyvän kasvuun ensi vuonna. Eri ennustelaitokset ovat arvioineet vajaan parin prosentin kasvulukuja ensi vuodelle.

Valtiovarainministeriön arvion mukaan julkisen talouden tilanne on heikentynyt entisestään, koska verotulojen kehitys on talouden kasvun puuttuessa vaimeaa. Hallitus on päättänyt osana 2025-2028 julkisen talouden suunnitelmaa lisätoimista, joilla alijäämää saadaan kurottua kiinni suhteessa bkt:hen.

Kunnat ovat viime vuonna tehneet pääosin vahvoja tuloksia, joissa taustalla on ollut kertaluonteisia eriä kuten hyvinvointialueuudistukseen liittyvien ns. verohäntien vaikutus. Kuntien veroprosentin leikkaus uudistuksessa laskettiin arviona ja nyt arvion täsmentyessä on valtiosuosiin tehty leikkaus, josta ilmoitettiin marraskuussa 2023 (ns. black Friday). Pääosin kunnissa tulevat vuodet näyttävät käyttötalouden osalta vähintäänkin haasteellisilta. Kuntiin sinällään ei hallituksen lisätoimien osalta ole näköpiirissä kuitenkaan enää merkittäviä uusia leikkauksia.

Satakuntaliiton tehtävät ovat laajentuneet parin viimeisen vuoden aikana mm. aluekehityksen osalta, kun uusi rahoituksen välittäjäorganisaation rooli vaatii panostamista hankkeiden haku-, seuranta- ja maksatusvaiheisiin. Alueiden käytön osalta valmisteilla oleva uusi maakuntakaava selvityksineen ja merkittävät muutokset toimintaympäristössä vihreän siirtymän osalta vaativat asiantuntijoilta resurssia.

Satakuntaliitto on tehnyt vuoden 2023 tilipäätös pois lukien (300 000 euron lahjoitus korkeakoulusäätiölle) viime vuosina ylijäämäisiä tuloksia. Kertynyttä ylijäämää on noin 1 milj. euroa. Ylijäämän on nähty olevan varautumista Satakuntaliiton omistamien Teljäntorin tilojen tuleviin korjauskustannuksiin.

Pitkän tauon jälkeen kuntien maksuosuuksia korotettiin talousarviossa 2024 kattamaan poikkeuksellista kustannusten nousua erityisesti palkkojen osalta. Kuntatalouden ollessa haasteellinen maksuosuuksiin ei esitetä korotusta vuodelle 2025. Kustannukset ovat silti nousussa palkkojen sopimuskorotusten ja yleisen hintojen nousun jatkaessa kasvuaan, vaikka inflaation kasvuvauhti on taittunut.

Toukokuussa 2024 maakuntavaltuuston hyväksymän Satakuntaliiton strategian avulla arvioidaan osana talousarviovalmistelua toiminnan painopisteitä ja asetetaan niille tavoitteita.

Talousarvion valmisteluajataulu

- 17.6.2024 maakuntahallituksen päätös talousarvion ja taloussuunnitelman periaatteista ja linjauksista
- 14.10.2024 maakuntahallitus päättää luonnoksesta, josta pyydetään jäsenkuntien lausunnot
- 18.11.2024 maakuntahallituksen esitys maakuntavaltuustolle
- 29.11.2024 maakuntavaltuusto käsittelee ja hyväksyy talousarvion

Valmistelijat: maakuntajohtaja Kristiina Salonen
hallintojohtaja Katja Aalto

Täytäntöönpano: Maakuntahallitus

Maakuntajohtaja: Maakuntahallitus hyväksyy vuoden 2025 talousarvion ja taloussuunnitelman 2025–2027 valmisteluajataulun ja evästää jatkovalmistelua.

Maakuntahallitus: Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

MH 23.9.2023

Satakuntaliiton talousarvioehdotus on valmisteltu maakuntahallituksen evästysten mukaisesti huomioiden, että varsinaisen toiminnan kattava kuntien maksuosuus pysyy vuoden 2024 tasolla.

Tämänhetkisen valmistelutilanteen mukaan vuodesta 2025 arvioidaan tulevan 80 000 euroa alijäämäinen. Alijäämäisyys johtuu pääosin henkilöstökulujen kasvusta kunta-alan palkankorotusten (KVTES:n sopimuskauden 22-25/5 aikana vaikutus korkoa korolle laskien 8,9%) myötä sekä yleisestä kustannusten kohoamisesta. Aiempien vuosien ylijäämäisyyden vuoksi alijäämä ei vaaranna liiton taloutta ja alijäämäisyys on tarkoitus tasapainottaa suunnitelmavuosien aikana pääosin toiminnan tehostamisen keinoin.

14.10.2024
9/2024

Syyskuun kokouksessa käsitellään talousarvioehdotusta toimialojen keskeisten tavoitteiden ja määrärahojen osalta. Tavoitteiden asettelua on ohjannut maakuntavaltuuston 31.5.2024 vahvistama Satakuntaliiton strategia 2025-2027.

Talousarvioehdotus määrärahojen osalta tuodaan kokoukseen.

Valmistelija: hallintojohtaja Olli Luoma

Maakuntajohtaja: Maakuntahallitus käsittelee toimialojen keskeiset tavoitteet ja määrärahaesitykset vuoden 2025 talousarvion osalta. Talousarvio hyväksytään kokonaisuudessaan lokakuun kokouksessa.

Maakuntahallitus: Päätösehdotus hyväksyttiin.

MH 14.10.2024

Kuntalain 110 § 2. momentin mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Satakuntaliiton talousarvion ja -suunnitelman laadintatyötä on ohjannut keväällä 2024 vahvistettu Satakuntaliiton strategia 2025-2027. Kuntalain 110 §:n 2 momentin mukainen vaatimus, jonka mukaan talousarvion ja -suunnitelman tulee toteuttaa strategiaa, on valmistelussa otettu huomioon. Strategiasta on johdettu talousarvion ja -suunnitelman taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Satakuntaliiton talousarvio on laadittu asetelmalla, jossa kuntien maksuosuuteen ei esitetä korotuksia ja maksuosuus pysyy vuoden 2024 tasolla (2,49 M €). Vuonna 2025 Satakuntaliiton talousarvion toimintamenot ovat 3 008 326 € ja toimintatulot ovat 2 927 826 €. Talousarvioehdotus on rahoituserien jälkeen vuosikatteeltaan -80 000 € alijäämäinen. Aiempien vuosien ylijäämäisyyden vuoksi alijäämä ei vaaranna liiton taloutta ja alijäämäisyys on tarkoitus tasapainottaa suunnitelmavuosien aikana pääosin toiminnan tehostamisen keinoin.

Satakuntaliiton perussopimuksen 23 §:n mukaan: ” *Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Seuraavan kalenterivuoden talousarvio- ja suunnitelmaehdotus on toimitettava jäsenkunnille 31.10. mennessä ja hyväksyttävä talousarvio- ja suunnitelma 30.11. mennessä.*”

Valmistelija: hallintojohtaja Olli Luoma

Maakuntajohtaja: Maakuntahallitus hyväksyy ehdotuksen vuoden 2025 talousarvioksi ja talous- ja toimintasuunnitelman vuosille

14.10.2024
9/2024

2025-2027 ja pyytää näistä jäsenkuntien lausunnot pe
8.11.2024 mennessä.

Maakuntahallitus:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta

Satakuntaliiton talousarvio 2025 talous- ja toimintasuunnitelma 2025-2027

Sisällys

Maakuntajohtajalta	3
Satakunnan näkymät	5
Toiminta ja tavoitteet	8
Aluekehitys	8
Alueiden käyttö	12
Hallintopalvelut	15
Talousyhteenveto ja -taulukot	18
Talousarvio 2025	18
Investointi- ja rahoitusosa	18
Projektien rahoitus ja tekninen tuki	20
Taloussuunnitelma 2025-2027	22
Jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2025	23

Maakuntajohtajalta

Suomen talous kaipaa investointeja kohti kestäväää talouskasvua

Suomen Pankin syyskuun 2024 talouden väliennusteen mukaan talous toipuu edelleen hitaasti, mutta vuodelle 2025 Suomen Pankki ennustaa BKT:n kasvavan 1,1 prosenttia. Suomen talouden kasvu on ollut odotettua vaimeampaa, ja sen suuntaan vaikuttavat edelleen niin geopoliittisten jännitteiden luoma epävarmuus maailmankaupassa kuin heikon suhdanteen vaikutus työmarkkinoihin.

Talousennuste povaa ensi vuodelle orastavaa talouskasvua, joka syntyy työllisyyden kohenemisen ja ansioiden nousun myötä. Myös maltillinen inflaatio tukee ostovoiman toipumisen edellytyksiä.

Suomen Pankin väliennusteen mukaan investoinnit kääntyvät kasvuun vuonna 2025 nykyiseltä matalalta tasoltaan. Lisäksi vientimarkkinoiden kasvu vahvistuu.

Valtiovarainministeriön syksyn talousennuste on Suomen Pankin ennustetta positiivisempi ensi vuodelle. Inflaation hidastuminen ja korkojen aleneminen vahvistavat ostovoimaa ja yksityisen kulutuksen kasvua. Lisäksi korkojen aleneminen auttaa rakennusalaan nousemaan syvästä kuopasta ensi vuonna. Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan vuonna 2025 BKT kasvaa 1,7 prosenttia.

Valtiovarainministeriön ennusteessa kiinnitetään huomiota taantumasta huolimatta kasvaneisiin energiantuotannon investointeihin sekä kone- ja laiteinvestointien kasvuun. Investointien taustalla on energiamurros ja etenevä digitalisaatio. Nämä investoinnit tulevat jatkumaan myös tulevina vuosina.

Kansainvälistyvä Satakunta

Viime vuosina kansainvälinen muuttoliike on vahvistunut Satakunnassa etenkin Ukrainan sodan myötä, ja kokonaisuutena on kääntynyt ajoittain positiiviseksi. Tämä on lieventänyt väestön laskua. **Satakunnan väkiluku oli vuoden 2023 lopussa 211 740** (v. 2022 väkiluku oli 212 556). Satakunnan työikäisten osuus oli 57,7 prosenttia vuonna 2023, kun koko maassa osuus oli 61,8 prosenttia.

Satakunnassa oli elokuun 2024 lopussa 9 340 työtöntä työnhakijaa, mikä on 990 henkeä (11,8 %) enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Teollisuuden liikevaihto ja viennin arvo supistuivat talouden taantumien myötä huomattavasti. **Kuitenkin teollisuudessa keskimäärin henkilöstömäärä aleni hyvin vähän, ja vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä jopa kasvoi hieman.**

Väestöennusteen mukaan Satakunnan väestö vähenee 22 000 ihmisellä vuoteen 2040 mennessä. Satakunnassa vuosina 2020–2040 työmarkkinoille tuleva 20–24-vuotiaiden ikäluokka on yhteensä noin 78 000 henkilöä pienempi kuin työmarkkinoilta poistuva 60–64-vuotiaiden ikäluokka. **Työmarkkinoilta poistuu siis joka vuosi noin 5 000 henkilöä enemmän kuin on tulijoita koko 2020-luvun, ja noin 3 000 henkilöä vuodessa 2030-luvulla. Tämän työvoiman poistuman paikkaamisessa työikäisten maahanmuutolla on keskeinen rooli.**

Sen vuoksi Satakuntaan laadittiin ensimmäinen Kansainvälisen osaamisen ja maahanmuuton strateginen ohjelma, joka valmistui keväällä 2024. Sen tavoitteena on edistää työ- ja koulutusperustaista maahanmuuttoa, vahvistaa pitovoimaa kansainvälisistä osaajista, edistää kansainvälisten osallistujien työllisyyttä sekä vahvistaa maakunnallista yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Strategisesta ohjelmasta sekä siihen liittyvästä liiteaineistosta käy varsin selkeästi ilmi Satakunnan vahvuudet ja heikkoudet. **Ulkomaalaisista korkeakoulujen tutkinto-opiskelijoista vain noin 40 prosenttia asui Satakunnassa vuosi valmistumisensa jälkeen.** 60 prosenttia päätyi siis ulkomaille tai muihin maakuntiin Suomessa. Ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä on kasvanut Satakunnassa tasaisesti, joten pitovoimaa parantamalla voimme saada yhä useamman juurtumaan Satakuntaan. **Isojen kansainvälisten työmaiden myötä olemme myös alkaneet tottua monikulttuuriseen maakuntaan.** Yhteinen tavoite ja yhteiset toimet vievät meitä tässäkin nykyistä pidemmälle.

Monipuolistuva ja vahvistuva elinkeinoelämä sekä maakunnan merkityksellisyys kokonaisturvallisuudelle luovat positiivisen tulevaisuusnäkymän Satakuntaan. Positiivinen trendi vaatii toteutuakseen yhteisiä toimia koko maakunnalta. **Kansainvälistyvän Satakunnan tavoitteena on nettomaahanmuuton tason kolminkertaistaminen vuoteen 2040 mennessä 640 henkilöstä 1920 henkilöön vuodessa.** Strategisen ohjelman visiossa kansainväliset osaajat ovat luonteva osa työmarkkinoita ja he juurtuvat maakuntaan asumaan ja elämään osana satakuntalaista yhteisöä.

Tavoitteet väestökehityksen suunnan muuttamiselle on nyt asetettu. Seuraavaksi on tehtävä toimia tavoitteiden toteutumiseksi.

Kunnat muutoksen keskellä

Kuntien taloudelliset tunnusluvut ovat alkaneet heikentyä vuoden 2024 aikana. **Pitkittynyt matala-suhdanne rasittaa julkista taloutta jo toista vuotta peräkkäin.** Kuntabarometrin mukaan myös Satakunnan kuntien taloustilanteen odotetaan heikenevän nykyisestä. Kuntatalouden sopeutukset tulevat näkymään valtaosassa kuntia vuonna 2025.

Vuoden 2025 alusta kunnat ovat taas uuden edessä, kun työvoimapalvelut siirtyvät osaksi kuntien toimintaa ja taloutta. Kunnan väestö- ja työllisyyskehityksellä on merkittävä vaikutus kunnan elinvoimaan. Kunnat etsivätkin nyt esimerkiksi puhtaan siirtymän investoinneista ratkaisuja elinvoiman lisäämiseksi.

Satakuntaliiton ensimmäinen strategia

Satakuntaliiton organisaation toimintaa ohjaava strategia hyväksyttiin maakuntavaltuustossa ensimmäistä kertaa toukokuussa 2024. Strategian työstäminen aloitettiin jo syksyllä 2023 koko organisaation yhteisenä työnä. Syksyn ja kevään aikana määriteltiin Satakuntaliiton missio, visio, arvot ja toiminnan keskeiset painopisteet. Strategia toimii rullaavana strategiana, jonka pääpaino on nyt vuosissa 2025–2027.

Toiminnan keskeisten painopisteiden valinnat on tehty ajatellen vuotta 2025. Keskeiset painopisteet ovat niitä kriittisiä menestystekijöitä, joihin meidän on toiminnassamme kiinnitettävä huomiota, jotta onnistumme visiomme – **Rakennamme Satakuntaan kestävästä tulevaisuutta** - saavuttamisessa. Ne voivat tarvittaessa ohjata toimintaamme koko strategiakauden ajan. Tätä arvioidaan vuosittain.

Uusi strategia on ollut pohjana vuoden 2025 talousarvion laadinnassa. Sen myötä olemme edelleen kehittäneet vuoden 2025 talousarvio- ja vuosien 2025–2027 toimintasuunnitelma-asiakirjaa. Jokainen toimiala kuvaa asiakirjassa ensin toimialan pääasialliset vastuualueet ja sen jälkeen toimintaympäristön kuvauksessaan nostaa esille erityisesti vuotta 2025 koskevat toimialakohtaiset huomionsa. **Toiminnalliset tavoitteet jokaisen toimialan osalta on tässä asiakirjassa määritelty ensimmäistä kertaa strategian pohjalta.** Olemme tiivistäneet koko organisaation tavoitteista johdetut toimialakohtaiset tavoitteet muutamiin pääkohtiin, ja pyrkineet välttämään lakisääteisten työlistausten tekemistä. Näin pystymme kiinnittämään huomion asioihin, joissa haluamme erityisesti ensi vuonna onnistua ja uudistua sekä kohdentamaan toimenpiteet vastaamaan tavoitteita ja mittaamaan työssä onnistumista. Tällä pyritään myös osaltaan tuomaan tämä työ näkyviin päätöksentekijöille.

Strategialähtöinen talousarvion ja toimintasuunnitelman laadinta on ollut Satakuntaliitolle uuden opettelua. Se on vaatinut koko henkilöstöltämme totutun ajattelutavan tarkastelua ja uuden toimintakulttuurin oppimista. Henkilöstömme on muiden töidensä ohessa omaksunut hienosti myös uudenlaisen strategisen työskentelyotteen. Harjoitteluvaiheemme voi näkyä vielä ensimmäisessä talousarvioasiakirjassa. Opimme kuitenkin koko ajan lisää siitä, miten oikein asetetut toimialakohtaiset tavoitteet ohjaavat parhaiten työtämme, ja minkälaiset mittarit mittaavat osuvammin työmme tuloksia ja vaikuttavuutta. Strategialähtöinen työskentely on vasta alussa.

Satakuntaliiton vuoden 2025 talousarvio on 80 000 euroa alijäämäinen. Kuntien maksuosuuteen ei esitetä korotuksia alijäämäisestä talousarviosta huolimatta. Taloutta tasapainotetaan suunnitelmakauden aikana arvioimalla mm. henkilöstö- ja toimitilakuluja.

Talousarvio on menojen ja tulojen osalta lähes tasapainossa. Talousarvion toimintakulut ovat yhteensä 3,0 milj. euroa, joka on samalla tasolla, kuin aikaisempien vuosien talousarviot.

Omaa toimintaamme edelleen kehittämällä pyrimme vastaamaan parhaalla tavalla perussopimuksemme 3§:n tavoitteisiin toimia Satakunnan maakunnan, kuntien ja asukkaiden eduksi.

Kristiina Salonen

Satakunnan näkymät

Väestön väheneminen haasteena

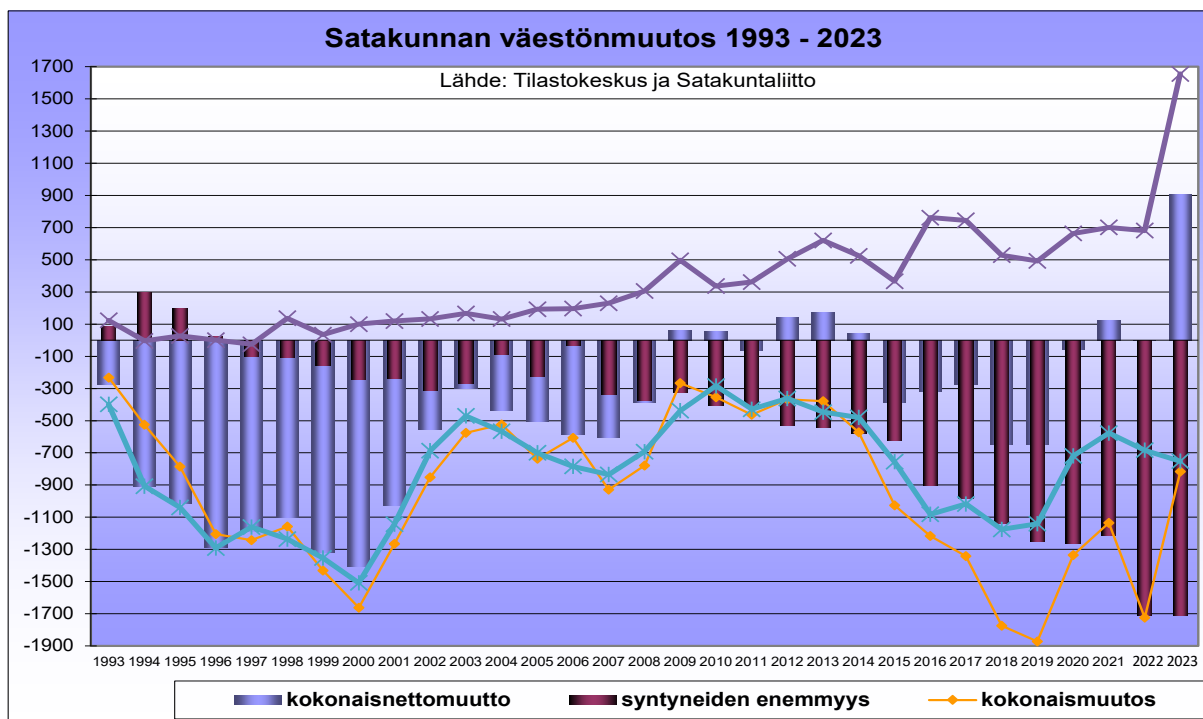
Satakunnan väestömäärä on laskenut jo pitkään. Vuonna 1993 alkaneella ajanjaksolla suurin vähenys kirjattiin vuonna 2019. Vuosituhannen vaihteen tienoilla pudotus oli lähes samaa luokkaa. Vuosituhannen alun ja viime vuosikymmenen puolivälin välisenä aikana väestön lasku oli selvästi maltillisempaa. Vuonna 2023 nettomaahanmuutto kohosi ennätyskorkeaksi lähinnä ukrainalaisten ansiosta. Tämä lievensi väestökatoa selvästi. Vuoden 2024 tammi-kesäkuun aikana väestökato on loiventunut entisestään mm. vahvan nettomaahanmuuton ansiosta.

Satakunnan väkiluku oli vuoden 2023 lopussa 211 740. Porin seutukunnassa asui 128 629, Rauman seutukunnassa 65 536 ja Pohjois-Satakunnassa 17 575 henkilöä. Väestörakenne on maan keskiarvoa iäkkäämpää. Vuonna 2023 Satakunnassa työikäisten osuus oli 57,7 prosenttia, kun koko maassa osuus oli 61,8 prosenttia. Alle 15-vuotiaiden osuus oli myös alempi, 13,7 prosenttia vs. 14,9 prosenttia. Vastaavasti yli 65-vuotiaiden osuus oli Satakunnassa

28,6 prosenttia, kun valtakunnallisesti se jäi 23,4 prosenttiin.

Väestökadon rakenne on muuttunut huomattavasti vuosien varrella. Aiemmin vähennys johtui lähes täysin kuntien välisen muuttoliikkeen tappiosta, sillä syntyvyys oli vielä lähes yhtä suurta kuin kuolleisuus. Viime vuosikymmenen aikana negatiivinen nettosyntyvyys on vähitellen kohonnut merkittävämmäksi syyksi väestötappioon, sillä syntyvyys on selvästi heikentynyt viime vuosikymmenen puolivälin jälkeen. Kuolleiden määrä on myös kasvanut loivasti.

Tällä vuosikymmenellä kuntien välisen muuttoliikkeen tappio on supistunut viime vuosikymmenen loppuun verrattuna mm. koronan ja laskevan taloussuhdanteen myötä. Kun samalla kansainvälinen muuttoliike on vahvistunut etenkin Ukrainan sodan myötä, on kokonaisuutena käännytynyt ajoittain positiiviseksi. Tämä on lieventänyt väestön laskua. Toisaalta nettosyntyvyys on edelleen supistunut ja vuodet 2022–23 ovat olleet selvästi heikoimmat tarkasteluajanjaksolla.

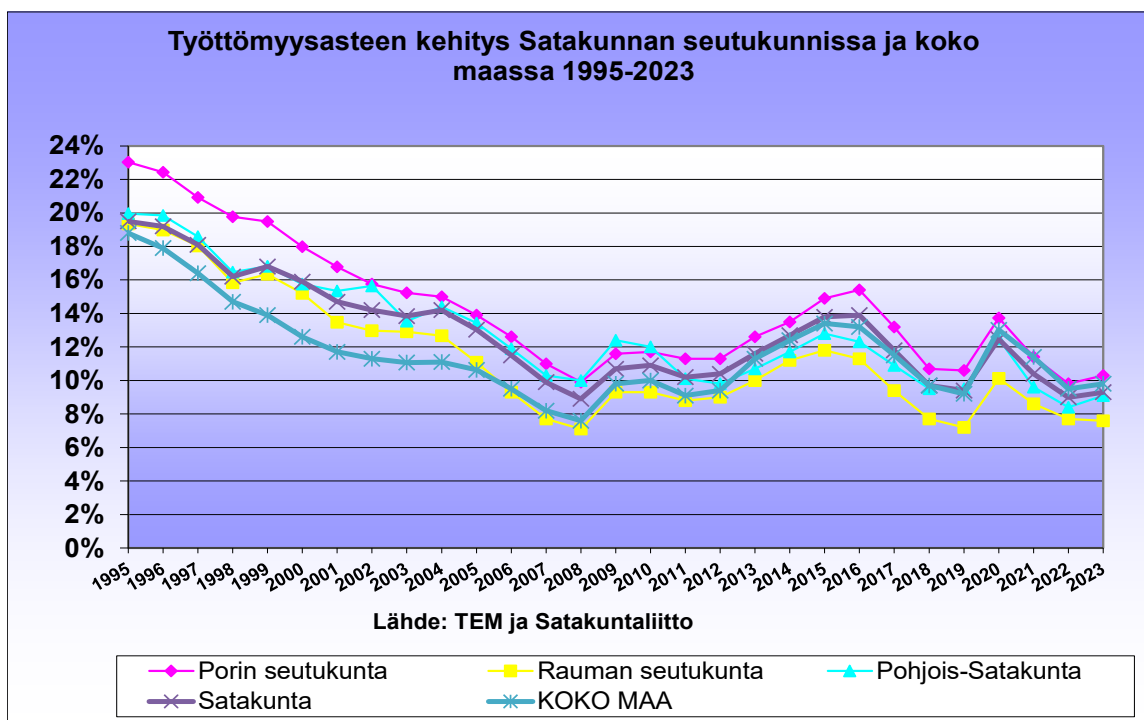

Työllisyydessä käänne heikompaan

Satakunnan työttömyysaste on ollut TEM:n työlläytilaston mukaan ainakin 90-luvulta alkaen vuoteen 2020 asti maan keskiarvoa korkeampi, joskin ero on kaventunut vuosien varrella. Tilanne muuttui vuonna 2020, mistä lähtien Satakunnan työttömyysaste on jäänyt alle valtakunnallisen tason. Työttömyys on alentunut maakunnassa vuo-

den 2023 syyskesään saakka, minkä jälkeen kehitys on alkanut heiketä.

Seutukunnittaiset erot ovat olleet pysyvän luonteisia, sillä Rauman seutukunnassa työttömyysaste on pysytellyt alle maan keskiarvon jo lähes 20 vuotta ja ollut jatkuvasti alle muiden Satakunnan seutukuntien. Porin seutukunnassa työttömyys on ollut korkeinta, mutta työttömyyden taso on keskimäärin

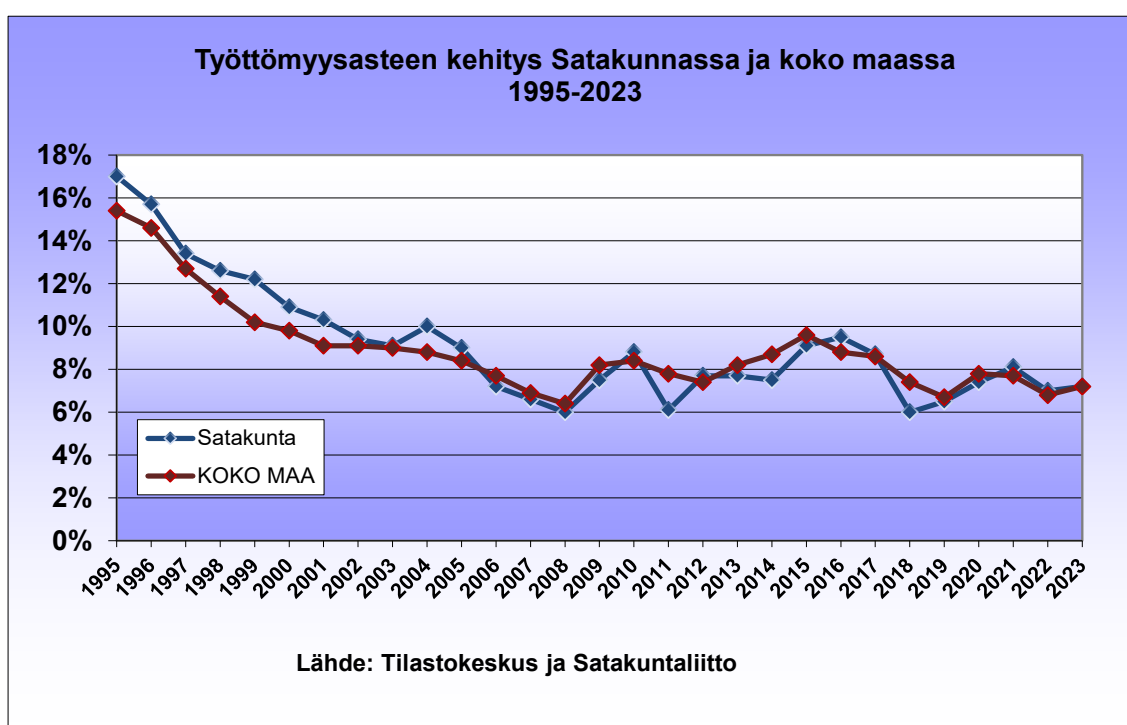

madaltunut huomattavasti 1990-luvun puolivälistä lähtien. Pohjois-Satakunnassa työttömyysaste on pysytellyt pääsääntöisesti alle maan keskiarvon viimeisen runsaan 10 vuoden aikana. Satakunnan syyskuun 2024 työllisyyskatsauksen mukaan työvoiman kysynnän heikentyessä työttömien määrä on kasvanut selvästi vuoden takaiseen verrattuna.

Satakunnassa oli elokuun lopussa 9 340 työtöntä työnhakijaa, mikä on 990 henkeä (11,8 %) enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kuukautta aiemmas- ta työttömien määrä laski 970 hengellä. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli elokuussa 9,7 prosenttia.

Satakunnassa ilmoitettiin työ- ja elinkeinotoimistoon elokuun aikana 789 uutta avointa työpaikkaa. Se on 56 prosenttia vähemmän kuin elokuussa 2023. Yhteensä elokuussa oli avoinna 1 536 työpaikkaa.

Satakunnan työllisyysaste eli työllisten osuus työikäisestä väestöstä on ollut pitkään lähellä maan keskiarvoa ja viime vuosina ajoittain hieman korkeampikin. Satakunnassa se oli vuonna 2023 74,1 prosenttia, kun taas koko maassa keskimäärin 73,6 prosenttia. Molemmilla alueilla työllisyysaste on kohonnut merkittävästi 1990-luvun puolivälistä lähtien. Satakunnassa kasvuvauhti on ollut maan keskitasoa hieman nopeampi, tosin Satakunnassa lähtötasokin oli matalampi.

Vientivetoinen aluetalous

Satakunnan taloutta leimaa edelleen teollisuuden suuri osuus sekä työpaikoista että liikevaihdosta. Satakunnan talouden kehitys jatkui varsin alavireisenä vuoden 2023 heinäkuun ja vuoden 2024 maaliskuun välillä. Teollisuuden liikevaihto ja viennin arvo supistuivat huomattavasti. Eniten kärsineitä aloja olivat metsä- ja teknologiateollisuus. Kuitenkin teollisuudessa keskimäärin henkilöstömäärä aleni hyvin vähän, ja vuoden 2024 ensimmäisellä neljänneksellä henkilöstömäärä jopa kasvoi hieman. Tämä viittaa suotuisampaan kehitykseen mitä osin hintojen laskuun pohjautuva liikevaihdon ja viennin arvon roima pudotus antaa ymmärtää.

Satakunnan rakentamisen suhdanteet piirtyivät hyvin synkkinä loppuvuonna ja vuoden 2024 tammi-maaliskuussa. Sekä liikevaihto että henkilöstömäärä alenivat huomattavasti. Palvelualojen kehitys jatkui vaihtelevana. Käännekohtaksi näyttäisi muodostuneen vuodenvaihte 2023–2024, jonka jälkeen kaupan ja muiden palveluiden henkilöstö alkoi laskea. Kaupassa myös liikevaihto aleni vähän alkuvuonna 2024, mutta muissa palveluissa loiva nousu jatkui vielä.

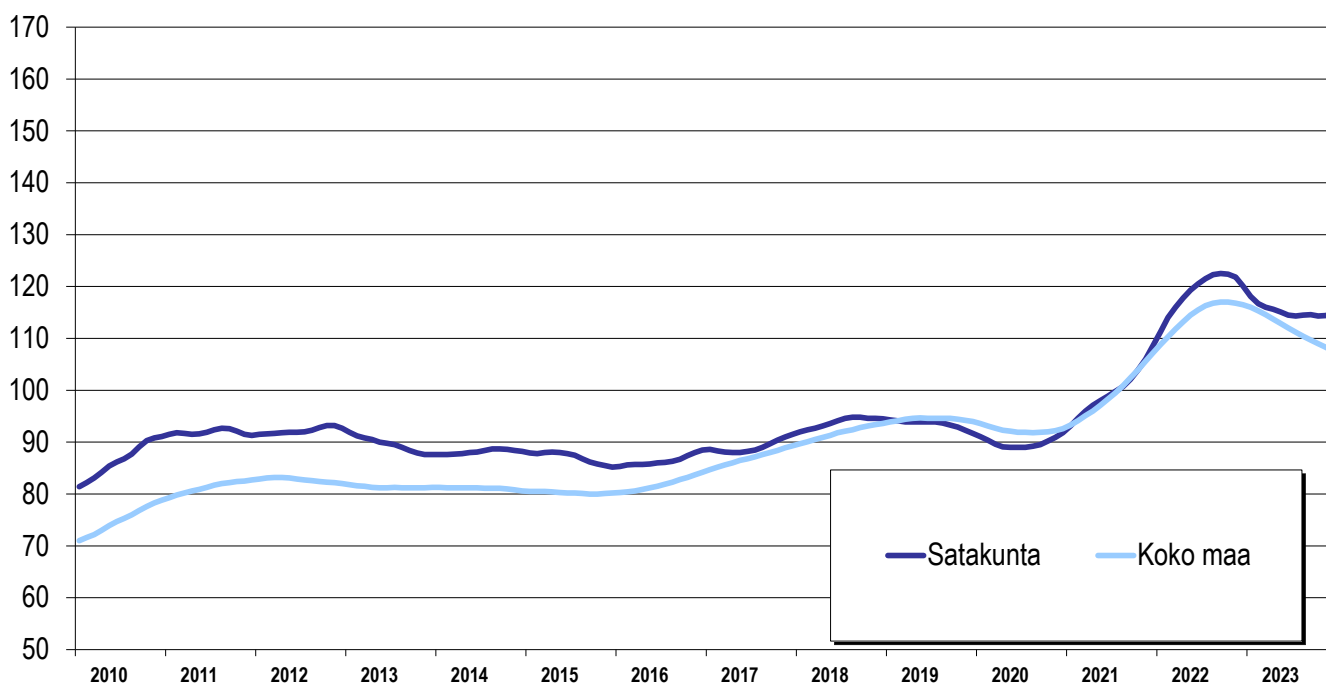
Silti yleinen palkkasumman ja henkilöstön kasvu viittaa talouden pysyneen jonkinlaisessa iskussa. Vuoden 2024 tammi-maaliskuussa henkilöstömäärän nousu pysähtyi, mutta toisin kuin liikevaihdossa ja viennissä, laskua ei vielä kirjattu. Tämä saattaa tarkoittaa, että henkilöstömäärä voi kääntyä vii-

veellä laskuun tämän vuoden aikana. Tähän viittaa osaltaan vuoden 2024 aikana heikentynyt työllisyystilanne. Koko maassa liikevaihdon kehitys on ollut samaa luokkaa kuin Satakunnassa. Viennin arvo on supistunut Satakuntaa vähemmän, mikä johtuu osin metallien jalostuksen vähäisemmästä painoarvosta. Tällä alalla lasku johtuu värimetallien hinnan pudotuksesta.

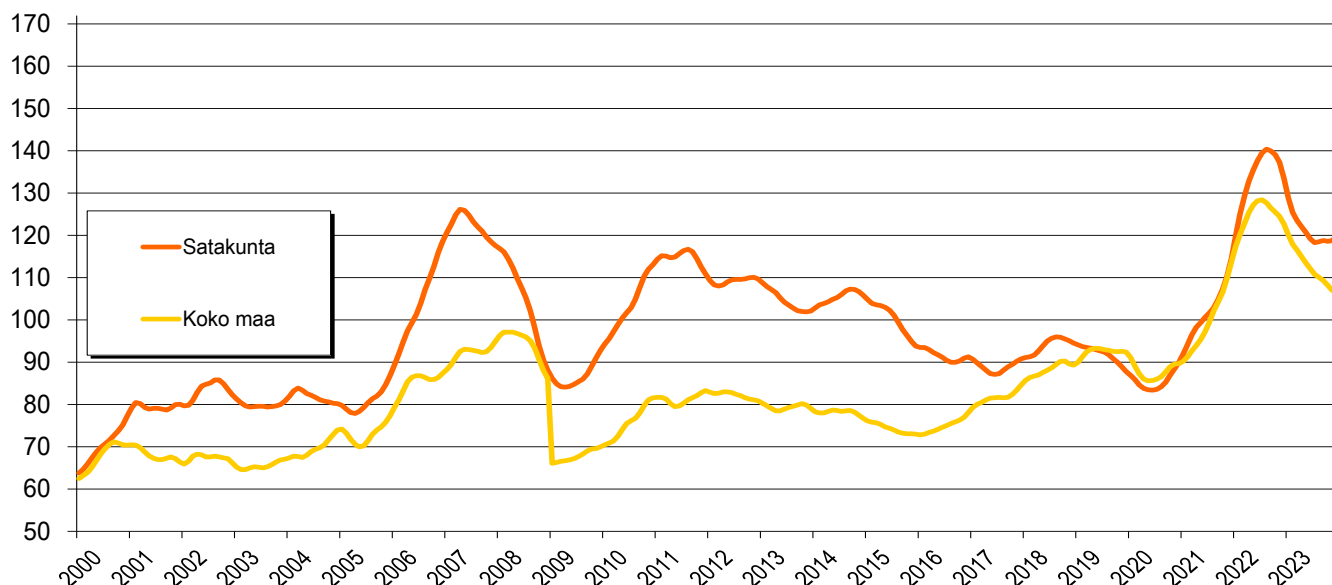
Satakunta on hyvin vientivetoinen maakunta, joten alue on maallemme erittäin merkittävä hyvinvoinnin tuottaja. Satakunnan avoimuusindeksi (vienti Tullin mukaan suhteessa BKT:hen) on maan korkeimpia, 57 prosenttia, kun koko maassa keskimäärin se on 27 prosenttia (v. 2021). Satakunnan viennin arvo on maakunnista neljänneksi korkein vuonna 2023 (Tulli).

Satakunnan osuus Suomen viennistä on 7,4 prosenttia, kun väestöosuus jää 3,8 prosenttiin. Tullin mukaan Satakunnan viennin arvo aleni 13,8 prosenttia vuoden 2023 aikana edellisvuoteen verrattuna (koko maa -6,8 %). Osa laskusta selittyy värimetallien hintojen pudotuksella, eikä niinkään tuotannon supistumisella. Satakunnan viennin arvo henkeä kohden on toiseksi korkein 19 maakunnassa, 26 800 €, kun maassa keskimäärin se on 13 600 € (v. 2023, Tulli).

Liikevaihdon kehitys Satakunnassa ja koko maassa (2021=100)

Teollisuuden viennin kehitys Satakunnassa ja koko maassa (2021=100)

Satakunnassa teollisuuden viennin arvo supistui selvästi vuoden 2023 heinäkuun ja vuoden 2024 maaliskuun välillä. Kaikkien pääalojen viennin arvo aleni merkittävästi. Laskeneet tuottajahinnat vaikuttavat osin laskun taustalla etenkin metallien jalostuksessa, joten vientimäärät eivät liene pudonneet samaa vauhtia. Maassa keskimäärin viennin arvo aleni Satakuntaa hieman vähemmän johtuen lähinnä eniten pudonneen metallien jalostuksen vähäisemmästä painoarvosta. Siten metallien hintojen lasku, joka näkyy selvästi Satakunnan viennin arvossa, ei vaikuta niin merkittävästi valtakunnallisiin kehityslukuihin.

Vuonna 2023 Satakunnan teollisuuden viennin arvosta 64 prosenttia syntyi teknologiateollisuudessa (3,5 mrd. €), 29 prosenttia metsäteollisuudessa (1,6 mrd. €) ja yksi prosentti elintarviketeollisuudessa (49 milj. €). Lopusta n. 7 prosentista (353 milj. €) valtaosa muodostui kemianteollisuudessa. Yhteensä teollisuuden viennin arvo oli ennakkotietojen mukaan 5,4 mrd. € vuonna 2023.

Vientiin suuntautuvan tuotannon ohella Satakunnan satamien osuus Suomen viennistä tonneissa on korkea, 10,6 prosenttia, ja myös osuus tuonnista on merkittävä, 6,7 prosenttia (yht. 9,5 %), kun väestöosuus on 3,8 prosenttia (v. 2023). Esimerkiksi viennissä osuus on lähes kolminkertainen väestöosuuteen nähden.

Toiminta ja tavoitteet

Aluekehitys

Toimialan kuvaus ja nykytilanne

Satakuntaliiton aluekehityksen toimialan tavoitteet muodostuvat tehtävistä, jotka perustuvat Satakuntaliiton perussopimukseen sekä lakiin alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepoliittikan toimeenpanosta.

Aluekehittämislain perusteella aluekehityksen toimiala vastaa maakunnan pitkän aikavälin strategian laadinnasta. Satakunnan osalta päivitetään Satakunta-strategia, laaditaan uusi maakuntaohjelma valtuuskaudelle 2026–2029 sekä päivitetään EU:n vaatima maakunnan älykkään erikoistumisen suunnitelma.

Maakunnan strategiatyö tulee aluekehityslain mukaan laatia laajassa yhteistyössä alueen kehittämiseen osallistuvien viranomaisten (kunnat, valtio) sekä muiden julkisten ja yksityisten toimijoiden kanssa. Maakunnan on tehtävä yhteistyötä korkeakoulujen sekä koulutuksen muiden toimijoiden kanssa.

Satakuntaliitto toimii EU:n alue- ja rakennepoliittikan rahoituksen välittävänä toimielimenä. Satakuntaliitto vastaa Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) sekä oikeudenmukaisen siirtymän (JTF) rahastojen hallinnoinnista ja toimeenpanosta sekä kansallisen aluekehitysrahoittajan tehtävistä Satakunnassa.

Satakuntaliitto koordinoi myös Valtioneuvoston päätöksellä Länsi-Suomen maakuntien alue- ja rakennepoliittikan ohjelmakauden 2021–2027 toteutusta osana kansallista Osaava ja innovatiivinen Suomi -ohjelmaa. Aluekehityksen toimiala huolehtii lisäksi alue- ja rakennepoliittikkaan liittyen Maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) sekä sen sihteeristön (MYRS) toiminnasta.

Aluekehityslain mukaan aluekehityksen toimialan on myös seurattava ja ennakoitava aluekehitystä ja välitettävä tietoa maakunnan kehittämistarpeista. Aluekehityksen toimiala seuraa ja ennakoi Satakunnan toimintaympäristön muutosta ja osaamistarpeita. Aluekehityksen toimiala ja maakunnan keskeiset kehittämistoimijat ylläpitävät systemaattista ja jatkuvaa vuoropuhelua maakunnan kehittämiseksi ja alue-ennakoinnin sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) toteuttamiseksi. Aluekehityksen toimiala osallistuu myös erilaisten kansallisten työryhmien toimintaan.

Toimintaympäristön muutos

Maakuntaohjelmatyö. Vuoden 2025 aikana laaditaan Satakunnan maakuntaohjelma 2026–2029. Ohjelma valmistellaan osallistavassa prosessissa yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa.

Jatkuvasti muuttuvassa maailmassa on tärkeää seurata maakunnan tilannekuva. Vuoden aikana julkaistaan kaksi Satakunnan talous –katsausta, maakunnan TKI-toiminnan tilannekuva sekä laaditaan maakuntavaltuustolle sekä aluekehittämisen keskusteluja varten aluekehityksen tilannekuvaraportti.

Satakunnan kansainvälistymisen ja osaavan työvoiman tarpeen kasvaessa keskeinen teema vuonna 2025 on kansainvälisen osaamisen sekä työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton edistäminen Satakunnassa.

Lakisääteiset aluekehittämisen keskustelut ovat yksi maakunnan kanava keskusteluun Valtioneuvoston kanssa. Keskustelujen toteutustapa ja teemat vaihtuvat vuosittain erikseen sovittavalla tavalla. Satakuntaliitto jatkaa vuoden 2025 aikana aluekehittämisen keskusteluja (ALKE-keskustelut) yhteistyössä Valtioneuvoston kanssa. Aluekehityksen toimiala vastaa myös satakuntalaisten toimijoiden yhteistyön koordinoinnista ja valtiolle esitettävien kehittämisteemojen valmistelusta ja seurannasta maakunnassa.

Euroopan unionin uusi ohjelmakausi on alkamassa vuonna 2028. Vuoden 2025 aikana aluekehityksen toiminnassa korostuvat myös vuonna 2028 alkavan uuden alue- ja rakennepoliittikan ohjelmakauden ennakointi ja vaikuttamistyö.

Toiminnalliset tavoitteet

Aluekehityksen toimialan vuoden 2025 toiminnalliset tavoitteet keskittyvät pääosin ajankohtaisiin toimintaympäristön muutosten edellyttämiin teemoihin.

Talousarvion valmistelua on ohjannut lisäksi maakuntavaltuuston 31.5.2024 vahvistama Satakuntaliiton strategia 2025–2027, josta on johdettu 2025 talousarviovuoden tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet huomioiden toimenpiteiden vaikuttavuuden, mitattavuuden ja seurannan.

Satakuntaliiton strategiassa toiminnan keskeiset painopisteet ovat seuraavat:

1. Johdamme tiedolla
2. Vahvistamme elinvoimaa
3. Sovitamme toimijat ja tavoitteet yhteen
4. Palvelemme ja kehitymme asiantuntijoina

Alla olevassa taulukossa on jokaisen tavoitteen jälkeen tuotu numeroin esiin, mihin Satakuntaliiton strategian painopisteisiin ne kytkeytyvät.

TAVOITE	TOIMENPITEET 2025	MITTARIT
1. Luodaan Satakunnan keskeiset aluekehittämis-tavoitteet vuosille 2026-2029. (Painopisteet: 1, 2, 3)	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan maakuntaohjelman 2026-2029 osallistavasti valmistelutyö TEM:n ohjeiden sekä maakuntahallituksen päätösten mukaisesti. • Täydennetään maakuntaohjelman 2021-2025 seurantaa ja arviointia tarvittavilta osin. • Toteutetaan Satakunnan kulttuuristrategian koordinointi osana maakuntaohjelman toimeenpanoa • Hyödynnetään tekoälyä soveltuvien osin maakuntaohjelman laadinnassa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uusi maakuntaohjelma on valmis vuosille 2026-2029. • Ajantasaiset Satakunta-strategian visio-osa ja älykkään erikoistumisen suunnitelma vuoden 2024 tilannekuvan pohjalta. • Maakuntaohjelman arvioinnin suositukset kaudelta 2022-2025 on hyödynnetty maakuntaohjelmatyössä. • Maakuntaohjelmatyöhön osallistuneiden ja vaikuttaneiden sidosryhmien ja henkilöiden lukumäärä. • Laadittu kulttuurin tilannekuva osana maakuntaohjelmaa. • Maakuntaohjelmatyössä on tuotettu tekoälyn avulla luonnosraportteja.

TAVOITE	TOIMENPITEET 2025	MITTARIT
<p>2. Vahvistetaan Satakunnan elinvoimaa ja osaamista toimeenpanemalla EU:n alue- ja rakennepolitiikan välittävän toimielimen tehtävää 2022-2027 sekä valmistautumalla EU:n uuteen ohjelmakauteen 2028+. (Painopisteet: 2, 1, 3 ja 3)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutetaan Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelman, Satakunnan maakuntaohjelman ja ÄES:in mukaisia EAKR- ja JTF-hankehakuja sekä rahoitetaan tuloksellisia ja vaikuttavia hankkeita. • Hoidetaan hankkeiden ohjaus, neuvonta ja valvontatehtävät. • Kohdennetaan Satakunnan EAKR- ja JTF-rahoitus maakunnan toimijoille täysimääräisesti tärkeisiin aluekehittämiskohteisiin noudattaen EU- ja kansallista lainsäädäntöä, toteuttaen maakuntaohjelmaa ja ÄES-strategiaa. • Koordinoidaan Länsi-Suomen alue- ja rakennepolitiikan yhteistyötä ja viestintää Länsi-Suomen ohjelmallisen ja hankehallinnollisen yhteistyön vahvistamiseksi. • Osallistutaan TEM:n/ (hallintoviranomaisen) järjestämiin AURA-koulutuksiin). • Vaikutetaan kansallisiin ja EU-ohjelmakauden poliittikalinjauksiin maakunnallisesti, ylimaakunnallisesti (Länsi-Suomi-yhteistyö), valtakunnallisesti sekä EU-tasolla kv-verkostoissa (mm. IQ-net, WFEO) • Toteutetaan kysely hanketoimijoille Satakuntaliiton EAKR- ja JTF-hankkeiden vaikuttavuudesta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Järjestetty 2-3 kpl hankehakuja sekä rahoitettu niiden perusteella hyväksyttävät EAKR- ja JTF-hankkeet (yhteensä noin 100-140 kpl). • Hankeneuvonta- ja ohjaustehtävien lukumäärä vuosittain on yhteensä 800 kpl. • Hankkeiden vipuvaikutus, generoitu kansallinen sekä EU-tason jatkorahoitus. • On toteutettu koordinaatioryhmän kokoukset sekä edistetty alue- ja rakennepolitiikan hyvien käytäntöjen levittämistä ja seurattu kansallisen alue- ja rakennepolitiikan Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman toteutusta Länsi-Suomessa ohjelmakaudella 2021–2027. • Informoitu Satakunnan ja Länsi-Suomen suuralueen EU-koheesiotavoitteet 2028-2034 erikseen keskeisiksi* määritellyille kohderyhmille. (*määrittely erillisessä dokumentissa). • Raportti Satakuntaliiton EAKR- ja JTF- hanketoiminnan vaikuttavuudesta.
<p>3. Lisätään maakunnan osaavan työllisen työvoiman saatavuutta koordinoimalla kansainvälisen osaamisen sekä työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton työohjelman jatkotyötä. (Painopisteet: 2, 3,1)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organisoidaan teeman jatkovalmisteluprosessi ja jalkautetaan ohjelman toimenpiteet yhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kansainvälisen osaamisen sekä työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton työohjelma jalkautettu ja ohjelman koordinointi siirretty maakunnan työllisyysalueille. • Maahanmuuttajien määrän osuus työllisestä osaavasta työvoimasta on kasvanut.

TAVOITE	TOIMENPITEET 2025	MITTARIT
<p>4. Satakunnan ALKE-kehittämistavoitteiden saattaminen Valtioneuvostolle tietoon aluekehittämisen keskustelujen kautta. (Painopisteet: 1, 2, 3)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aluekehittämiskeskustelujen valmistelu ja toteuttaminen yhteistyössä TEM:n ja Satakuntaliiton keskeisten sidosryhmien kanssa. • Aluekehittämisen keskustelujen valmistelu ja toteuttaminen yhteistyössä Valtioneuvoston kanssa. • Toteutetaan aluekehittämiskeskustelujen seuranta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valmisteltu ja toteutettu aluekehittämiskeskustelut TEM:n määrittelemissä puitteissa. • Satakunnan ALKE-kehittämistavoitteet on viestitty Valtioneuvostolle. • Raportti: aluekehittämisen keskustelujen vaikuttavuus.
<p>5. Aluekehittämisen seuranta ja tulevaisuusnäkökuvan hallintuotto. (Painopisteet: 1, 2, 3 ja 4.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Satakunnan tilannekuvan, Satakuntaa koskevan tilastotiedon päivittäminen sekä osaamis- ja kehittämistarpeiden selvittäminen. • Satakuntaliiton TKI- ja ennakoimallin ylläpito. • Osallistutaan ennakoiminnin, TKI-toiminnan valmiuksia kehittäviin koulutuksiin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Maakunnan ennakoimintietto on vahvistunut. Laadittu tilanne- ja kehityskuvat: <ul style="list-style-type: none"> » Talouskatsaus 2 kpl » TKI-katsaus » Aluekehittämisen tilanne- ja kehityskuva » Osaamistarpeiden selvitys • Tieto maakunnan osaamistarpeista, TKI-toiminnan tasosta ja volyyymista on tarkentunut. • TKI-kumppanuuksien ja hankkeiden lukumäärä maakunnassa on kasvanut. • Osaaminen ennakoimintyöstä on vahvistunut.

Alueiden käyttö

Toimialan kuvaus ja nykytilanne

Satakuntaliiton alueiden käytön toimialan tehtävät perustuvat pääosin Satakuntaliiton perussopimukseen ja maankäyttö- ja rakennuslakiin sekä lakiin alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta.

Alueiden käytön toimiala vastaa maakuntakaavan laatimisesta, kaavan pitämisestä ajan tasalla, kaavan kehittämisestä ja toteuttamisen seurannasta. Rannikkomaakuntien liittojen tehtävänä on myös merialuesuunnitelman laatiminen yhteistyössä muiden maakuntien liittojen kanssa. Merialuesuunnitelman ajantasaisuuden tarkastelu tulee tehdä vähintään kymmenen vuoden välein.

Alueiden käytön toimiala vastaa myös saavutettavuuden edistämisestä, maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön johtamisesta ja suunnittelun yhteensovittamisesta muun suunnittelun kanssa.

Alueiden käytön toimiala edistää luonnonvarojen kestävästä käytöstä, ilmastonmuutoksen hillintää ja ilmastonmuutokseen sopeutumista ja laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun yhteistyötä sekä vastaa suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa.

Alueiden käytön toimiala laatii ja pitää ajan tasalla kehittämissuunnitelmaa, jossa esitetään arvio maakunnallisten ampumaurheilukeskusten sekä muiden ampumaratojen riittävästä määrästä ja niiden sijoitustarpeesta maakunnassa.

Yhteistyö kuntien ja eri viranomaisten kanssa on tiivistä erityisesti maakunnan liiton suunnitelmien laadinnan yhteydessä, mutta myös kuntien kaavoitukseen, liikenne-, vesihuolto- ja energia-asioiden suunnitteluun, maa-ainesten ottoon, jätehuoltoon, kulttuuriympäristöön, ympäristö- ja luontoasioihin liittyvissä asioissa. Alueiden käytön toimiala vastaa myös maakunnan liiton paikkatieto- ja kartastoasioista.

Toimintaympäristön muutos

Maakuntakaavoitus

Alueiden käytön toimialalla vuoden 2025 keskeisenä toimenpiteenä on Satakunnan maakuntakaavan 2050 valmisteluvaiheen kuulemisen aikana saadun palautteen käsittely ja vastineiden laadinta. Palautetta käsitellään ja vastineita laaditaan vuorovaikutuksessa kuntien, viranomaisten, sidosryhmien ja

toimijoiden kanssa. Satakunnan maakuntakaavan 2050 vaikutusten arviointia täydennetään, tarkastellaan valtion rajat ylittäviä vaikutuksia ja laaditaan selvitys mahdollisista vaikutuksista Natura 2000 -verkostoon. Vastineiden, vaikutusten arvioinnin ja selvitysten perusteella tehdään aineistoon tarvittavia muutoksia ja täydennyksiä sekä käynnistetään mahdollisten lisäselvitysten laatiminen.

Vuoden 2025 lopulla valmistaudutaan Satakunnan maakuntakaavan 2050 ehdotusvaiheen aineiston laadintaan. Vireillä olevaan kaavaan liittyvien toimenpiteiden lisäksi toimialalla edistetään ja seurataan voimassa olevien Satakunnan maakuntakaavan, Satakunnan vaihemaakuntakaavan 1 ja Satakunnan vaihemaakuntakaavan 2 tavoitteiden toteutumista.

Alueiden käytön toimialalla kehitetään maakuntakaavoitusta erityisesti vaikutusten arvioinnin osalta. Vaikutusten arvioinnin kehittämisessä kiinnitetään huomiota vaikutusten havainnollistamiseen, yhteisvaikutusten arvioimiseen ja maakuntakaavan ilmastovaikutusten arviointiin ottaen huomioon mm. ekologinen kestävyys. Ilmastovaikutusten arviointiin keskitytään osana Maakunnallisen ilmastotyön laajentaminen vihreän ja oikeudenmukaisen siirtymän hankkeiden edistämiseksi Satakunnassa – Alueelliset innovaatiot ja kokeilut (AIKO) -hanketta.

Aiempiä vuosina on kehitetty ja yhtenäistetty maakuntakaavojen aineistoja yhteistyössä muiden maakuntien kanssa. Kehitettyä HAME-mallia testataan ja kehitetään valtakunnalliseen kaavatietomalliin sopivaksi Varsinais-Suomen liitossa toteutettavassa Maakuntakaavan kumppanitestaushankkeessa, jossa Satakuntaliitto on muiden maakuntaliittojen tapaan mukana seuraamassa testausta.

Merialuesuunnittelu

Merialuesuunnittelussa tavoitteena on päivittää Suomen Merialuesuunnitelma 2030 vuosien 2024–2027 aikana. Alueiden käytön toimialan vuoden 2025 keskeisenä toimenpiteenä on osallistuminen Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelmasta 2021–2027 rahoitetun Merialuesuunnittelu – Euroopan vihreän kehityksen ohjelma (MSP-EGD) -hankkeeseen yhteistyössä muiden rannikkomaakuntien liittojen ja ympäristöministeriön kanssa.

Vuoden 2025 loppuun ulottuvalla MSP-EGD-hankkeella valmistaudutaan nykyisten merialuesuunnitelmien päivitykseen, varmistetaan merialuesuunnittelun integroiminen Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoiteasetteluun ja toteutetaan nykyisen Suomen Merialuesuunnitelma 2030 seuranta- ja arviointityö ja tuetaan adaptiivisen hallinnan integrointia luontevaksi ja kiinteäksi osaksi merialuesuunnittelua. Hankkeessa laaditaan merellistä huoltovarmuutta ja turvallisuutta sekä

merellisten toimialojen aluetaloudellisia vaikutuksia käsittelevät selvitykset.

Mahdollisuuksien mukaan osallistutaan kansainvälisiin hankkeisiin yhteistyössä rannikon maakuntaliitosten ja ympäristöministeriön kanssa.

Saavutettavuuden edistäminen ja liikennejärjestelmätyö

Satakunnan saavutettavuuden edistämässä alueiden käytön toimialalla keskeisenä toimenpiteenä vuonna 2025 on seudullinen ja maakunnallinen jatkuva liikennejärjestelmätyö, jossa pyritään seuraamaan ja edistämään Satakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita.

Alueiden käytön toimiala osallistuu myös käynnistyneen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun ja valmistuneen Länsi-Suomen liikennestrategian toimenpideohjelman maakuntien yhteisten toimenpiteiden toteuttamiseen.

Luonnonvarat, ilmastonmuutos ja ympäristöasiat

Alueiden käytön toimialan tehtävien sisällöissä on nähtävissä käynnissä oleva energiamurros. Erityisesti uusiutuva energiatuotanto ja vihreään siirtymään liittyvät hankkeet ovat voimakkaasti nousseet esiin. Lisäksi alueiden käytön toimialalla tehtävien vuoden 2025 painopisteenä on luonnonvarojen kestävä käytön edistämien, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen, ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen sekä hyvän ympäristön turvaamiseen liittyvät asiat.

Maakunnallista ilmastotyötä kehitetään Maakunnallisen ilmastotyön laajentaminen vihreän ja oikeudenmukaisen siirtymän hankkeiden edistämiseksi Satakunnassa – Alueelliset innovaatiot ja kokeilut (AIKO) -hankkeella.

Ampumarataverkoston kehittämissuunnitelma

Satakunnan ampumarataverkoston kehittämissuunnitelmaa hyödynnetään alueiden käytön suunnittelussa. Kehittämissuunnitelman toimenpiteitä ja eri toimijoiden välistä ampumaratojen kehittämistä koskevaa yhteistyötä edistetään vuonna 2025 kutsumalla koolle Satakunnan ampumaratafoorumi. Alueiden käytön toimialalla seurataan ampumarataverkoston kehittämissuunnitelman ajantasaisuutta.

Tietopohjan vahvistaminen

Alueiden käytön toimialalla tehtävä maakunnan suunnittelu edellyttää alueiden käytön, alue- ja yhdyskuntarakenteen, rakennetun ympäristön sekä kulttuuri- ja luonnonympäristön tilan ja kehityksen seuranta. Lisäksi kulloinkin vireillä olevien maakuntakaavojen ja merialuesuunnitelman tausta-aineistoksi laaditaan selvityksiä, jotta suunnittelu perustuu ajantasaiseen tietoon.

Yhteistyö ja yhteyksien edistäminen

Alueiden käytön toimiala edistää resurssien puitteissa vuorovaikutusta ja eri tahojen välistä yhteistyötä ajankohtaisten asioiden edistämiseksi (Satakunnan aluesuunnittelun yhteistyöryhmä, Satakunnan luontoselvitystyön yhteistyöryhmä, Satakunnan suurpetoyhteistyöryhmä, liikennejärjestelmätyöryhmät, Satakunnan ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmä). Lisäksi toimiala osallistuu muiden tahojen järjestämiin yhteistyöryhmiin (mm. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen yhteistyöfoorumi, Satakunnan kulttuuriympäristötyöryhmä, Kokemäenjoen vesistöalueen tulvaryhmä, SATAVESI-ohjelman ohjausryhmä ja vesistöryhmät, Pohjankankaan yhteistyöryhmä ja Hämeen kangasfoorumi, Satakunnan riistaneuvosto).

Pääpaino vuonna 2025 on maakuntakaavan ja merialuesuunnittelun prosessien osallistumiseen ja vuorovaikutukseen liittyvässä yhteistyössä ja erityisesti merialuesuunnittelun yhteistyön kehittämisessä ja edistämässä alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Toiminnalliset tavoitteet

Alueiden käytön toimialan vuoden 2025 toiminnalliset tavoitteet keskittyvät pääosin ajankohtaisiin toimintaympäristön muutosten edellyttämiin teemoihin.

Talousarvion valmistelua on ohjannut lisäksi maakuntavaltuuston 31.5.2024 vahvistama Satakuntaliiton strategia 2025–2027, josta on johdettu 2025 talousarviovuoden tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet huomioiden toimenpiteiden vaikuttavuuden, mitattavuuden ja seurannan. Satakuntaliiton strategiassa toiminnan keskeiset painopisteet ovat seuraavat:

1. Johdamme tiedolla
2. Vahvistamme elinvoimaa
3. Sovitamme toimijat ja tavoitteet yhteen
4. Palvelemme ja kehitämme asiantuntijoina

TAVOITE	TOIMENPITEET 2025	MITTARIT
<p>1. Tuetaan maakunnan elinvoiman kehittymistä sovittamalla yhteen alueiden käytön tavoitteet. (Painopisteet: 2, 3, 1, 4)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Laaditaan Satakunnan maakuntakaavan 2050 ehdotus vuorovaikutteisesti • Luodaan merialueen visio ja skenaariot vastaamaan Satakunnan tavoitteita yhteistyössä toimijoiden kanssa • Osallistutaan Länsirannikon rantarata -selvityksen laadintaan 	<ul style="list-style-type: none"> • Vastineet valmisteluvaiheen kuulemisen palautteisiin • Maakuntakaavan vaikutusten arviointi ja Natura-arvioinnin tarveharkinta valmiina • Maakuntakaavan ehdotusvaiheen aineisto valmis • Kansalliset toimialatapaamiset pidetty • Merellisten toimialojen huoltovarmuus ja merialueen kokonaisturvallisuus -selvitys valmis • Merialuesuunnittelu ja merellisten sektoreiden aluetaloudelliset vaikutukset -selvitys valmis • Merialueen missio, visio ja skenaario valmistuneet • Selvityksen kilpailutuksen käynnistäminen ja selvityksen laatiminen yhteistyössä muiden rannikon maakuntien liittojen kanssa
<p>2. Edistetään puhtaan siirtymän hankkeiden sijoittumista Satakuntaan parhaiten soveltuville alueille yhteistyössä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa. (Painopisteet: 2, 3, 1, 4)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Viranomaisyhteistyöhön osallistuminen • Hankkeiden yhteisvaikutusten arvioinnin edistäminen • Maakunnallisen tiedon jakaminen toimijoiden käyttöön 	<ul style="list-style-type: none"> • Viranomaisneuvottelut ja lausunnot
<p>3. Maakunnallisen ilmastotyön kehittäminen huomioiden ekologisen toimintaympäristön muutos. (Painopisteet: 2, 3, 1, 4)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ilmastohankkeen toimenpiteiden edistäminen • Maakunnallisen ilmastotyön toimintamallin kehittäminen ja kuvaaminen • Ilmastotyön jatkon suunnittelu • Satakunnan luonnon monimuotoisuusohjelman (LUMO) laadintaan osallistuminen • Maakuntakaavan ilmastovaikeutusten arviointi • Ilmastomuutoksen huomiointi maakuntaohjelmatyössä 	<ul style="list-style-type: none"> • Ilmastohankkeen toimenpiteet tehty • Toimintamallia on kehitetty ja malli on kuvattu • Maakunnallisen ilmastotyön jatkuvuus on varmistettu • Maakuntakaavan vaikutusten arvioinnissa on ilmastovaikutusten arvioinnin osuus.

Hallintopalvelut

Toimialan kuvaus ja nykytilanne

Hallintopalvelut vastaa tukipalveluiden tuottamisesta organisaatioon toimisto-, talous-, henkilöstö-, tietohallinto-, viestintä-, hankinta-, asiakirjahallinta-, riskienhallinta-, vakuutus- ja lakiasioissa sekä toimielinten päätöksenteon toimintaedellytyksistä huolehtien kokousprosesseista ja päätöksenteon täytäntöönpanosta. Hallintopalvelujen palvelutuotantoon sisältyy myös edunvalvontatyöhön kohdennettavan resurssin hallinnointi.

Oman palvelutuotannon prosessien toimivuuden huolehtimisen lisäksi hallintopalveluissa kiinnitetään huomioita ulkoisten palvelutuottajien tuottamien palveluiden toimivuuteen ja niiden kehittämiseen. Merkittävät ulkoiset tukipalvelutoimijat ovat VSP Oy (tietohallinnon tukipalvelut) sekä Sarastia Oy (talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut).

Vuodesta 2021 alkaen Satakuntaliitto on toiminut ns. välittävänä toimielimenä, jonka tehtävänä on toimeenpanna alue- ja rakennepolitiikan Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelmaa Satakunnan alueella.

Välittävän toimielimen hallinnoivana tahona hallintopalveluiden toimiala vastaa hankkeisiin myönnettujen rahoitusten maksatushakemusten käsittelystä ja siihen liittyvästä päätösvalmistelusta. Välittävän toimielimen tehtävät edellyttävät hallintopalveluilta myös hankehallinnointiin liittyvän riskienhallintasuunnitelman valmistelun yhteistyössä aluekehityksen toimialan kanssa.

Toimintaympäristön muutos

Henkilöstö ja toimitilat

Satakuntaliitossa on 22 vakituisessa työ- tai virkasuhteessa olevaa työntekijää, joista alueiden käytössä 7, alueiden kehittämisessä 5 ja hallintopalveluissa 9. Organisaatiota johtaa maakuntajohtaja.

Määräaikaisiin työsuhteisiin on talousarviossa varattu 5,5 htv:n resurssi. Satakuntaliitto pyrkii oman toiminnan tehostamisella löytämään määräaikaisiin tehtäviin tarvittavat resurssit (aluekehitysrahoituksen teknisellä tuella sekä oman tuotannon hanke- rahoituksen avulla). Kasvavaa työmäärää pyritään hallitsemaan lisähenkilöstön sijaan myös ottamalla käyttöön uusia teknisiä ratkaisuja (tekoäly).

Satakuntaliitto on toiminut pitkään samoissa Renorilta vuokratuissa tiloissa Puuvillassa. Lisäksi liitto omistaa Teljäntorilla 620 m² toimistotilan, joka on vuokrattu Porin kaupungille. Teljäntorin kiinteistön korjausvelka on huomattava ja yhtiössä on aloitettu

keräämään rahoitusta tulevaan peruskorjaukseen. Tilojen tarkoituksenmukaisuutta tullaan tarkastelemaan kokonaisuutena lähivuosina, kun määräaikainen vuokrasopimus Renorin kanssa loppuu.

Edunvalvonta ja viestintä

Hallintopalveluihin on vuoden 2024 alusta alkaen keskitetty yhteistyösihteerin, viestinnän asiantuntijan ja päätoimisten edunvalvojen resurssit muiden koko organisaatioita läpileikkaavien toimintojen rinnalle. Hallintopalvelujen toimiala vastaa näiden resurssien kohdentamisesta osaksi koko organisaation toimintaa huomioiden muiden toimialojen asiantuntijuudet ja noudattaen tehtyjä linjauksia. Tämä yhteistyö varmistaa, että sekä viestintä että edunvalvonta toteutuvat tehokkaasti ja asiantuntevasti, tukien organisaation kokonaisvaltaista toimintaa.

Satakuntaliiton viestinnän osalta syksyn 2024 maakuntahallituksen vahvistamien viestinnän ja tiedottamisen periaatteiden pohjalta laaditaan viestintäsuunnitelma (sisäinen ja ulkoinen viestintä), jota aletaan soveltamaan vuoden 2025 alussa.

Satakuntaliiton edunvalvonnan kehittämistä jatketaan. Edunvalvonnassa pyritään vahvistamaan osaamista ja kehittämään edunvalvonnan ennakkointia ja oikea-aikaisuutta. Tätä työtä tehdään yhdessä Länsi-Suomen liittojen kanssa mm. järjestämällä alkuvuodesta yhteinen edunvalvonnan koulutustilaisuus ja etsimällä lisäresursseja liittojen edunvalvonnan yhteisen tekemisen kehittämisestä. Vuosi 2025 on lisäksi valmistautumista tulevaan hallitusohjelmaan vaikuttamisessa.

Luottamushenkilöhallinto

Hallintopalvelut vastaavat toimielinten kokousprosesseista sekä päätösten toimeenpanosta ja pyrkii kehittämään niitä käyttäjäystävällisiksi ja sujuviksi. Aluekehitys vastaa MYRin (maakunnan yhteistyöryhmä) sihteeritehtävistä.

Satakuntaliiton luottamushenkilöhallinto koostuu:

- maakuntavaltuustosta, joka on ylin päättävä elin ja siihen valitaan kunnallisvaalikaudeksi 52 jäsentä
- maakuntahallituksesta, joka vastaa liiton käytännön toiminnasta ja hallinnosta ja siinä on 13 jäsentä. Maakuntahallitus on asettanut lisäksi toimikaudekseen mm. maakunnan yhteistyöryhmän (MYR, perusta aluekehityslaissa), maakuntastrategia- ja kaavatoimikunnan ja kehittämistoimikunnan
- tarkastuslautakunnasta, joka valvoo liiton toiminnalle asettamien tavoitteiden toteutumista ja siihen kuuluu viisi jäsentä.

Kevään 2025 aikana järjestetään kunta- ja hyvinvointialuevaalit ja uusi valtuustokausi alkaa kesäkuussa. Edustajainkokouksen valitsema uusi maakuntavaltuusto aloittaa toimintansa lokakuussa 2025. Maakunnan toimielimiin valittujen luottamushenkilöiden perehdyttäminen huomioidaan hallintopalveluissa.

Toiminnalliset tavoitteet

Hallintopalveluiden vuoden 2025 tavoitteet keskittyvät pääosin sisäisten palvelujen kehittämiseen, jotta voidaan vastata edellä mainittuihin toimintaympäristön muutoksiin. Näihin tavoitteisiin kuuluvat:

- henkilöstön osaamisen ja resurssien käytön jatkuva kehittäminen
- henkilöstön työkyvyn ylläpitäminen
- digitalisaation hyödyntäminen
- viestinnän terävöittäminen, sekä
- edunvalvontatyön prosessien tehostaminen

Talousarvion valmistelua on ohjannut lisäksi maakuntavaltuuston 31.5.2024 vahvistama Satakuntaliiton strategia 2025-2027, josta on johdettu 2025 talousarviovuoden tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet huomioiden toimenpiteiden vaikuttavuuden, mitattavuuden ja seurannan.

Satakuntaliiton strategiassa toiminnan keskeiset tavoitteet ovat:

1. Johdamme tiedolla
2. Vahvistamme elinvoimaa
3. Sovitamme toimijat ja tavoitteet yhteen
4. Palvelemme ja kehitymme asiantuntijoina

TAVOITE	TOIMENPITEET 2025	MITTARIT
1. Viestinnän terävöittäminen (painopisteet:1, 2, 3, 4)	<ul style="list-style-type: none"> • Viestintäsuunnitelman laatiminen (sisäinen ja ulkoinen viestintä) 	<ul style="list-style-type: none"> • Viestintäsuunnitelmaan pohjautuva mittaristo. Tukena mediaseurantaan hankittava työkalu.
2. Henkilöstön osaamisen ja resurssien käytön jatkuva kehittäminen (painopisteet:1, 4)	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laatiminen • kuvaukset keskeisistä työprosesseista 	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma vahvistettu ja käyttöön otettu
3. Henkilöstön työkyvyn ylläpitämien (painopisteet:1, 4)	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaisen tuen ohje päivitetään yhdessä työterveyshuollon kanssa • Työkykyä ylläpitävän virkistystoiminnan kehittämisen jatkaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Varhaisen tuen ohje päivitetty • Säännölliset työtyytyväisyyskyselyt ja kehityskeskustelut
4. Digitalisaation terävöittäminen (painopisteet:1, 2, 3, 4)	<ul style="list-style-type: none"> • Digistrategian laadinnan aloittaminen • Tekoälypohjaisten työkalujen käyttöönotto (esim. Copilot-pilotointi) 	<ul style="list-style-type: none"> • Digistrategian laadintatyön aloittaminen vuoden 2025 aikana • Tekoälypohjaisten työkalujen käytöstä saatujen parhaiden käytänteiden jalkauttaminen prosesseihin

TAVOITE	TOIMENPITEET 2025	MITTARIT
5. Edunvalvontatyön prosessien tehostaminen (painopisteet:1, 2, 3, 4)	<ul style="list-style-type: none"> Edunvalvonnan ennakkoinnin vahvistaminen (vuosikello, hankesalkku jne.) Vahvistetaan edunvalvonnan asiantuntijuutta ja osaamista Tehtäväkuvien päivittäminen Yhteistyön kehittäminen Lännen liittojen edunvalvojien kesken 	<ul style="list-style-type: none"> Tehtäväkuvat päivitetty Hankesalkusta ja vuosikellosta nostettujen tavoitteiden ja painopisteiden säännönmukainen seuranta Edunvalvonnan ja vaikuttamisen prosessikuvaukset tehty

Riskienhallinta

Sisäisenvallonnan ja riskienhallinnan ohjeistus on päivitetty syksyllä 2023. Ohjeistuksessa on kuvattu arviointiprosessi ja liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet. Talousarvioprosessin osana arvioidaan vuosittain toimintaympäristössä ja omassa toiminnassa tapahtuneita muutoksia ja sen pohjalta määritellään keskeiset riskit, niiden mer-

kittävyys ja todennäköisyys, hallintatoimenpiteet ja vastuutaho. Tietoturvakartoitus on tehty keväällä 2023 ja sen pohjalta tehdyt suositukset on käsitelty tietosuojatyöryhmässä yhdessä tietosuojavastaavan ja ICT - palvelujen tuottajan kanssa (VSP Oy).

Talussyhteen veto ja -taulukot

Yleisperustelut

Talousarvion valmistelu on tapahtunut taloudellisesti haasteelliseen aikaan. Pitkään jatkunut inflaatio sekä valtakunnalliset palkkaratkaisut ovat nostaneet liiton kuluja. Satakuntaliiton tulokseksi vuonna 2025 arvioidaan alijäämää 80 000 euroa. Talousarvio on laadittu asetelmalla, jossa kuntien maksuosuuteen ei esitetä korotuksia ja maksuosuus pysyy vuoden 2024 tasolla.

Kunnallisten virka- ja työehtosopimusten nykyinen sopimuskausi päättyy 30.4.2025, joten vuodelle 2025 voi tulla uusia sopimuskorotuksia kevään 2025 neuvotteluissa. Vuodelle 2025 on varauduttu 2,5 prosentin palkkakustannusten nousuun. Liiton vakituisen henkilöstön (22 vakanssia) lisäksi ei ole suunnitteilla uusia vakansseja ja määräaikaisiin työsuhteisiin on varauduttu 5,5 htv:n palkkamäärärahavarauksella.

Aluekehityksen ja hallintopalveluiden osalta aluekehitysvarojen välittävänä organisaationa toimiminen on lisännyt työntekijämäärän tarvetta, mutta teknillä tuella saadaan osa palkoista katettua osan jäädessä maakunnan perusrahoituksella katettavaksi.

Aiempien vuosien ylijäämäisyyden vuoksi alijäämä ei vaaranna liiton taloutta.

Talousarvion tavoitteiden asettelua on ohjannut maakuntavaltuuston 31.5.2024 vahvistama Satakuntaliiton strategia 2025–2027.

Satakuntaliiton talousarvio jakaantuu neljään eri osaan:

- luottamusmieshallinto
- varsinainen toiminta (aluekehitys, alueiden käyttö, hallintopalvelut, edunvalvonta)
- aluekehitysrahastojen välittävien viranomaisten saama tekninen tuki
- liiton omat projektit

Talousarvio 2025

Tulot

Maakuntaliittojen toiminnan merkittävin osuus rahoitetaan kuntien maksuosuuksilla (myyntituloissa) yhteensä 2,49 milj. euroa.

Muissa toimintatuotoissa on mm. Teljäntorin vuokratulot.

Menot

Toimintakuluista merkittävä osa tulee henkilöstökuluista, joissa on kasvua n. 5,5 prosenttia. Henkilökustannukset ovat nousseet erityisesti koko julkiselle sektorille tehtyjen palkkaratkaisujen takia.

Säästöjä on pyritty hakemaan henkilöstön toimenkuvia tarkastelemalla, jotta uusiin tehtäviin ei tarvitse palkata lisähenkilöitä.

Määrärahavaroissa on myös paljon pitkiä sopimuksia, joiden avulla varmistetaan esimerkiksi WFEOn Brysselin toimiston palvelut ja ulkoistetut henkilöstö-, talous- ja ict- palvelut. Näiden lisäksi valmisteilla olevaan maakuntakaavaan liittyviin selvityksiin, merialuesuunnitteluun ja maakuntaohjelman arviointiin on varattu määrärahaa sekä joihinkin pienempiin ajankohtaisselvityksiin.

Yhteenveto

Voidaan todeta, että talousarvio on menojen ja tulojen osalta lähes tasapainossa. Talousarviossa toimintakulut ovat yhteensä 3,0 milj. euroa, joka on samalla tasolla, kuin aikaisempien vuosien talousarviot.

Maakuntavaltuuston hyväksymä talousarvio toimii käyttösuunnitelmana. Talousarvion sitovuustaso on Satakuntaliitto yhteensä vuosikatteen osalta.

Investointi- ja rahoitusosa

Satakuntaliitolla ei ole investointihankkeita suunnitelmakaudella 2024–2026. Satakuntaliitolla ei myöskään ole lyhyt- tai pitkäaikaisia lainoja tai antolainoja.

Satakuntaliitto yhteensä:

Talousarvioesitys 2025	TP 2023	TA 2024	Toteuma 1-7/2024	Tot %	TAE 2025	Kasvu %
SATAKUNTALIITTO						
TOIMINTATUOTOT	2 812 029	2 898 330	1 769 214	61.0%	2 927 826	1.0%
Myyntituotot	2 396 400	2 492 000	1 663 464	66.8%	2 492 000	0.0%
Tuet ja avustukset	269 426	272 713	0	0.0%	297 142	9.0%
Muut toimintatuotot	146 203	133 617	105 750	79.1%	138 684	3.8%
TOIMINTAKULUT	-3 101 863	-2 904 330	-1 641 324	56.5%	-3 008 326	3.6%
Henkilöstökulut	-1 914 228	-1 995 272	-1 124 472	56.4%	-2 104 983	5.5%
Palvelujen ostot	-593 185	-625 320	-336 776	53.8%	-631 400	1.0%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 464	-18 000	-14 949	83.0%	-23 500	30.6%
Avustukset	-300 000					
Muut toimintakulut	-267 984	-265 738	-165 128	62.1%	-248 443	-6.5%
TOIMINTAKATE	-289 833	-6 000	127 890		-80 500	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	7 321	6 000	372		500	
VUOSIKATE	-282 513	0	128 261	-	-80 000	

Luottamushenkilöhallinto:

Tilin nimi	TP 2023	TA 2024	TAE 2025
TOIMINTAKULUT	-401 028	-112 294	-110 232
Henkilöstökulut	-56 502	-74 394	-70 832
Palvelujen ostot	-38 345	-34 900	-36 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-150		
Avustukset	-300 000		
Muut toimintakulut	-6 031	-3 000	-3 000
TOIMINTAKATE	-401 028	-112 294	-110 232

Varsinainen toiminta:

Tilin nimi	TP 2023	TA 2024	TAE 2025
TOIMINTATUOTOT	2 486 020	2 577 933	2 583 000
Myyntituotot	2 396 400	2 492 000	2 492 000
Tuet ja avustukset	8 102	5 000	5 000
Muut toimintatuotot	81 517	80 933	86 000
TOIMINTAKULUT	-2 175 263	-2 343 323	-2 394 083
Henkilöstökulut	-1 437 847	-1 536 023	-1 582 640
Palvelujen ostot	-464 748	-544 000	-551 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-24 845	-18 000	-23 500
Muut toimintakulut	-247 823	-245 300	-236 443
TOIMINTAKATE	310 757	234 610	188 917

Projektien rahoitus ja tekninen tuki

Projektit

Satakuntaliiton toteuttamaan kolmeen hankkeeseen varataan 165 952 euroa, josta liiton omarahoitusosuus on 35 952 euroa (21,7%).

- Ilon ja valon Satakunta on opetus- ja kulttuuriministeriön hanke (2023-2024), jonka tavoitteena on edistää Satakunnassa kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta, saavutettavuutta sekä toimintaedellytyksiä.
- Maakunnallisen ilmastotyön laajentaminen vihreän ja oikeudenmukaisen siirtymähankkeiden edistämiseksi Satakunnassa on AIKO-hanke (alueelliset innovaatiot ja kokeilut), jonka tavoitteena on edistää maakunnallista ilmastoyhteistyötä ottaen huomioon samalla vihreän siirtymän tavoitteet, ja kehittää osana vihreää siirtymää ilmastonmuutoksen hillintää koskevien tavoitteiden ja tietopohjan huomioonottamista ja menettelytapoja Satakuntakuntastrategian 2050 edistämistyössä ja Satakunnan maakuntakaavan 2050 valmistelutyössä.

Näiden kahden hankkeen lisäksi projekteihin on tehty varaus vetytalouden edistämishankkeen (Interreg) käynnistämiseksi.

Aikaisempien vuosien tapaan taseen ylijäämien käytöstä ehdotetaan, että niitä voidaan käyttää mahdollisten uusien Satakuntaliiton omien hankkeiden omarahoitukseen.

Tekninen tuki

Aluekehitysvarojen talousseuranta toteutuu erillisen järjestelmän kautta (alkaneella ohjelmakaudella EURA 2021), eivätkä ne näy liiton tuloslaskelmassa vaan taseessa toimeksiantojen varoina. Aluekehitysrahastojen välittävien viranomaisten saama tekninen tuki kattaa noin kolmanneksen kustannuksista.

Satakuntaliitto laskuttaa erillisen sopimuksen mukaisesti Länsi-Suomen koordinaatiosta Pirkanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan liittoja.

Tekninen tuki:

Tilin nimi	TP 2023	TA 2024	TAE 2025
TOIMINTATUOTOT	164 807	179 826	214 826
Tuet ja avustukset	100 121	127 142	162 142
Muut toimintatuotot	64 686	52 684	52 684
TOIMINTAKULUT	-289 594	-282 999	-338 060
Henkilöstökulut	-271 306	-264 668	-320 060
Palvelujen ostot	-13 488	-12 893	-13 000
Muut toimintakulut	-4 800	-5 438	-5 000
TOIMINTAKATE	-124 787	-103 173	-123 234

Projektit:

Tilin nimi	TPTP 2023	TA 2024	TAE2025
TOIMINTATUOTOT	145 880	140 571	130 000
Tuet ja avustukset	145 880	140 571	130 000
TOIMINTAKULUT	-222 549	-165 714	-165 952
Henkilöstökulut	-138 785	-120 187	-131 452
Palvelujen ostot	-72 964	-33 527	-30 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 470		
Muut toimintakulut	-9 330	-12 000	-4 000
TOIMINTAKATE	-76 668	-25 143	-35 952

Taloussuunnitelma 2025-2027

Tilin nimi	TP 202310	TA 2024	TAE 2025	2026	2027
TOIMINTATUOTOT	2 812 029	2 898 330	2 927 826	2 872 826	2 842 826
Myyntituotot	2 396 400	2 492 000	2 492 000	2 492 000	2 492 000
Tuet ja avustukset	269 426	272 713	297 142	242 142	212 142
Muut toimintatuotot	146 203	133 617	138 684	138 684	138 684
TOIMINTAKULUT	-3 101 863	-2 904 330	-3 008 326	-2 873 326	-2 843 326
Henkilöstökulut	-1 914 228	-1 995 272	-2 104 983	-2 005 763	-1 974 641
Palvelujen ostot	-593 185	-625 320	-631 400	-594 400	-589 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-26 464	-18 000	-23 500	-18 500	-18 500
Avustukset	-300 000				
Muut toimintakulut	-267 984	-265 738	-248 443	-254 663	-260 285
TOIMINTAKATE	-289 833	-6 000	-80 500	-500	-500
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	7 321	6 000	500	500	500
VUOSIKATE	-282 513	0	-80 000	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-282 513	0	-80 000	0	0

Jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2025

Jäsenkuntien maksuosuudet määritellään perussopimuksen mukaan talousarviovuotta edeltävänä vuonna valmistuneen verotuksen kunnallisvero- ja yhteisöverokertymien mukaisessa suhteessa.

Taulukossa on ennakkotietojen perusteella lasketut maksuosuudet (desimaalien pyöristyksen vuoksi loppusummat eivät täysin täsmää). Varsinaiset maksuosuudet määritellään verohallinnon lopullisen laskelman perusteella.

Nimi	Maksuunpantu kunnallisvero	Osuus yhteisöverosta	Kunnallisvero ja yhteisövero yhteensä	Maksuosuus 2023
Eura	18 611 998	2 208 181	20 820 179	128035
Eurajoki	10 306 493	2 716 325	13 022 818	80085
Harjavalta	11 990 573	5 980 657	17 971 230	110515
Huittinen	14 360 382	2 084 365	16 444 747	101128
Jämijärvi	2 668 996	275 260	2 944 256	18106
Kankaanpää	19 486 194	3 127 180	22 613 374	139063
Karvia	2 657 435	484 391	3 141 826	19321
Kokemäki	11 206 993	1 053 672	12 260 665	75398
Merikarvia	3 931 052	1 361 434	5 292 486	32547
Nakkila	8 931 725	614 054	9 545 779	58702
Pomarkku	2 824 026	440 369	3 264 395	20075
Pori	138 268 843	16 599 404	154 868 247	952374
Rauma	67 852 937	14 278 336	82 131 273	505072
Siikainen	1 729 319	464 066	2 193 385	13488
Säkylä	11 450 574	1 268 629	12 719 203	78218
Ulvila	22 764 842	2 191 824	24 956 666	153473
Satakunta yhteensä	349 042 382	55 148 147	404 190 529	2485600

SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta

14.10.2024
9/2024

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet
Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät 73 – 77, 79 - 80
Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät 78
Hallintolainkäyttöl 5 §:n/muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja –aika
Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja osoite (posti / sähköposti) Satakuntaliitto Maakuntahallitus Pohjoisranta 11 D 28100 PORI kirjaamo@satakunta.fi Pykälät 78
Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.
Oikaisuvaatimuksen sisältö
Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Liitetään pöytäkirjaan

14.10.2024
9/2024

Valitusviranomaisen ja valitusaika		
<p>Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.</p>		
Valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite	Turun hallinto-oikeus PL 32, 20101 Turku	Valitusaika 30 päivää
Kunnallisvalitus, pykälät	Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet	Valitusaika ( ) päivää
Hallintovalitus, pykälät		
Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite	Pykälät	Valitusaika ( ) päivää ( ) ( )
Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.		
Valituskirja		
<p>Valituskirjassa on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi - muutosvaatimuksen perusteet. <p>Valituskirja on valittajan tai muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite. Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä, päivästä, josta valitusaika on luettava.</p>		
Valituskirjojen toimittaminen		
<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valituskirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.</p>		
Valituskirjelmät voi toimittaa: myös nimi, osoite ja postiosoite: nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät	
Valituskirjat on toimitettava ¹⁾ : nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät	
Lisätietoja		
<p>Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista lain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 260 euroa.</p>		
Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen		

¹⁾ Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle.